

ДО
Г-ЖА РОСИЦА ВЕЛКОВА-ЖЕЛЕВА
МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Вх. № 92-00-104 / 30.03.2023 г.

КОПИЕ ДО
АДМИНИСТРАЦИЯТА НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

Относно: Становище по Проект за изменение и допълнение на данъчно-осигурителния процесуален кодекс, качен за публично обсъждане на 17 Март 2023 година

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО МИНИСТЪР,

Национално представителните сдружения от хранително-вкусовата индустрия винаги са работили в подкрепа на спазването на всички данъчни и осигурителни закони и сме най-заинтересовани да бъде предотвратена нелоялната конкуренция, която представляват за нас предприятията в сивата икономика, които за разлика от членовете ни, не заплащат своите фискални задължения. Във връзка с публикувания на 17 март 2023 година за обществено обсъждане „Проект на Закон за изменение и допълнение на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс“ и в качеството си на пряко заинтересовани страни бихме искали да изразим нашето несъгласие и притеснение от някои от разпоредбите на този проект, които ще се отразят съществено и отрицателно на изрядните производители, вносители и дистрибуторит на хранителни стоки в България, като създадат необоснована административна и логистична тежест, а именно тези мерки в областта на фискалния контрол на стоки с висок фискален риск чрез въвеждане на режим на задължителна предварителна регистрация на превоза на всяка храна, тръгваща от фабриките ни или внасяна в България. Не може да не споделим изненадата си, че отново са поставени на обсъждане същите текстове и предложения, които индустрията и НАП подробно обсъдихме 2018 година и бе достигнато до логичния извод, че те вместо да изсветлят сивата икономика ще въведат неоправдано висока административна тежест пред изрядните производители и вносители на храни, като реално ги задължават да декларират предварително всяка пратка, която излиза от завода или влиза в страната. Подробните съображения, които всички ние споделяме и се надяваме да бъдат взети предвид, и които бяха обсъдени при предходното внасяне на подобен текст, са както следва:

1. В мотивите за предлаганите промени в ДОПК не е изяснено какви измами се цели да се предотвратят и какви рискове ще се контролират. Ясното обяснение на мотивите ще помогне

при изработването на инструменти в законодателството, които да служат на тези цели без да се блокира работата на местните производители и/или да се създава допълнителна административна тежест в тяхната дейност.

2. Промените, налагащи допълнително деклариране на всеки отделен превоз в сферата на бързооборотните стоки, създават административна тежест в управлението на доставките, което неминуемо е свързано със съществени разходи за бизнеса, в противоречие с мотивите на законопроекта. Негативният ефект от допълнителното администриране ще е особено значим в сектора на производство и дистрибуция на храни и напитки предвид наличието на производствени мощности с голям капацитет на производство и скоростта на стокооборота, с която отрасълът функционира.

Съвременното производство на храни изисква ускорено и безпрепятствено движение на суровините, необходими за това производство. Много често определени суровини са неотложни за производствения процес и се доставят по часови график, като в една фабрика постоянно пристигат и напускат пратки. Предприятията, експедиращи храни в чужбина, няма как да знаят деня и часа, в който стоката напуска страната, за да потвърдят „изпращането на стоката след напускане на транспортното средство от територията на страната“ както предвижда §6, на законопроекта чл.127и, ал.2. Изискването получаващите да потвърждават получаването „най-късно до края на деня, следващ деня на пристигане на мястото на получаване“ също ще създава сериозни затруднения, ще възпрепятства производствения процес и ще създаде сериозна нормативна пречка за бизнеса да реагира при нужда от доставка на критични за производството суровини в необходимите срокове.

3. В законопроекта е указано, че дори при допуснати технически грешки при декларирането, се предвижда налагането на предварителни обезпечителни мерки или обезпечаването на доказателства и изземването на стоката по отношение на доставчик или продавач във връзка със задълженията му за предварително деклариране на данни за превоза на стоките. Това ще доведе до прекъсване на производствените процеси, забавяне или неизпълнение на поръчки, което води до сериозни негативни последици, включително и фалит за по-дребните производители и/или доставчици.

4. С предлаганите промени ще се декларира намерение, а не резултат от извършена сделка. Така всички продавачи и купувачи ще са потенциални нарушители, защото натоварването на стоките системно се отклонява от заявката поради недостиг на стока (асортимент и опаковки); грешки при товарене; промени в заявките и др.

5. Поради характера на бизнеса, каналите за реализация и логистичните особености на страната, при доставките във вътрешността на страната всяка нощ се товарят от някои от операторите десетки транспортни средства за десетки клиенти, включващи стотици стокано-асортиментни позиции. Често и това кой автомобил с каква стока ще бъде натоварен с цел оптимизиране на логистиката се решава в последния момент преди натоварване и отново това става през нощта. Това прави предварителното деклариране практически невъзможно или, ако се разработи вариант за деклариране по време на натоварване на превозните средства, разнообразието на асортименти, тегло и клиенти, с които оперира ХВП, предполага задължително допълнителен електронен обмен на данни, свързан с инвестиране в хардуер, софтуер и квалифицирани служители. Малките предприятия, освен че трябва да инвестират в електронен обмен на информация, ще трябва да инвестират и в дигитализация на собственото си производство и експедиции, от където се подават данни за електронен обмен.

6. Голяма част от стоките, особено пресните, се експедира през нощта, за да могат клиентите сутрин да приемат стоките. Предлаганите законодателни промени ще наложат назначаване на персонал през нощта за въвеждане данни и осигуряване технически процеса за предотвратяване

на нарушения. Липсата на квалифицирани ИТ специалисти или обслужващи фирми, които не работят денонощно, ще води до нарушения и потенциални глоби. Описаното по-горе важи и за купувачите – магазини, складове, преработватели, дистрибутори. Нивото на техническата им обезпеченост за електронен прием не позволява да се изпълнят предлаганите промени и ще са необходими допълнителни разходи за оборудване и персонал.

7. Транспортните компании, които превозват суровини и стоки са поставени в аналогични ситуации като продавачите и купувачите, и се налагат значителни промени в логистичния процес и неговото обезпечаване, свързано със допълнителни разходи.

8. Новите разпоредби неизбежно ще наложат мобилизиране на допълнителен човешки ресурс, защото предварителното деклариране на данни и достъпът до информационна система „Фискален контрол“ ще се извършва посредством електронна услуга, предоставяна от НАП. За това се изисква издаването на електронен подпис, какъвто работодателят ще трябва да закупи и поддържа за специално назначените служители, което е допълнителна финансова тежест, която е сериозно затруднение особено за малки и средни предприятия. Отделно ще са необходими изработка и въвеждане на нови технически средства и софтуер, което също е свързано с неоправдани инвестиции от засегнатите лица.

9. Подобна допълнителна административна тежест ще се отрази в оскъпяване на храните, които българските производители и търговци предлагат на пазара, което от една страна ще стимулира инфлацията, която всички се стремим да намалим, от друга ще направи нашите стоки по-неконкурентни на чуждите пазари.

В заключение - изброените по горе проблеми ще доведат до допълнителни разходи, инвестиции и усложнения в работата на фирмите потребители и производители на стоки с фискален риск. Това ще ги постави в неравностойно положение в бизнес процесите, тъй като конкурентните им предимства ще бъдат намалени в частта - бързина на изпълнение на заявки и завишена себестойност.

Предлаганите промени ще създадат несигурна и неблагоприятна обстановка за по-нататъшното развитие на ХВП в България. Това би довело до ограничаване привличането на чуждестранни инвестиции, включително и преместване на производства в съседни държави.

Посочените в законопроекта изменения не само, че няма да подобрят противодействието срещу измамите и злоупотребите, свързани с ДДС, а чрез въвеждане на предварително деклариране на данни за превозите на стоки с висок фискален риск ще се засили мотивацията за заобикаляне на закона и преминаване на част от легалния бизнес в сивия сектор, където липсва ефективен фискален контрол и контрол за организацията и безопасността на производството на храни, които се предлагат на българския потребител.

Не на последно място по важност е да се вземат предвид и следните основополагащи принципи на законотворчеството в Република България, а именно:

В Стратегията за развитие на държавната администрация (приета с Решение № 140 на Министерски съвет от 17.03.2014 г.) българската администрация се ангажира да продължи „принципите и практиките на интелигентното регулиране“, въведени на европейско ниво, налагайки активно оценката на въздействието като ключов инструмент при изменения, допълнения и нови нормативни актове.

С приетите изменения на Закона за нормативните актове (обн. в ДВ бр. 3/03.05.2016г., в сила от 04.11.2016 г.), съставителят на проект на нормативен акт извършва оценка на въздействието на въпросния нормативен акт, като при изработването на нови закони и норми в тях се изисква оценка на въздействието. В случая е направена само частична оценка, в която не е детайлно

анализирано съотношението между целите и очакваните резултати. Все пак целта на оценката на въздействието е повишаване на качеството на нормативните актове чрез изследване на социалните, икономическите, екологичните и други ефекти от тяхното прилагане, включително върху малките и средните предприятия, неправителствените организации и гражданите, при зачитане на принципите на откритост, обосновааност, съгласуваност със заинтересованите страни, пропорционалност, ефикасност и ефективност.

В качеството си на представители на национално значим и отговорен бизнес се надяваме, че ще вземете предвид нашите съображения и аргументи и ще ги отчетете при подготовката на окончателния вариант на Законопроекта.

С уважение:

Асоциация на месопреработвателите в България

Асоциация на млекопреработвателите в България

Асоциация на производителите на безалкохолни напитки в България

Асоциация на производителите на рибни продукти БГ ФИШ

Национален браншови съюз на хлебарите и сладкарите

Национална лозаро-винарска камара

Сдружение на производителите на растителни масла и маслопродукти в България

Сдружение „Храни и напитки България“

Спиритс България – Асоциация на производителите, вносителите и търговците на спиртни напитки в България

Съюз на пивоварите в България

Съюз на преработвателите на плодове и зеленчуци

Съюз на производителите на захар и захарни продукти

Съюз на птицевъдите в България